

DATUM
2016-03-17
ERT DATUM
2015-11-18

DIARIENR
2015/218-4
ER BETECKNING
Fö2015/01346/RS

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Tillsyn och kontroll på hälso- och miljöområdet inom försvaret (SOU 2015:79)

Sammanfattande bedömning

Den särskilde utredaren redovisar ett stort antal förslag. Statskontoret avgränsar sig till att ha synpunkter på utredarens bedömningar och förslag som berör tillsynsfunktionens organisation.

- *Statskontoret delar bedömningen* att tillsynsfunktionen även fortsättningsvis bör vara organisatoriskt inordnad i Försvarmakten.
- *Statskontoret tillstyrker* förslaget att tillsynsfunktionen framöver ska benämnas försvarsinspektören för hälsa- och miljö.
- *Statskontoret tillstyrker* förslaget att tillsynsfunktionen ska tilldelas egna medel för kostnader för löner och för tillsyns- och kontrollverksamheten i regleringsbrevet för Försvarmakten.
- *Statskontoret tillstyrker* förslaget att regeringen ska fatta beslut om anställning och placering av försvarsinspektören för hälsa och miljö efter ett ordinärt anställningsförfarande och att nuvarande ordning med nomineringar till tjänsten från Försvarmaktens sida slopas. Till skillnad från utredaren föreslår Statskontoret att regeringen bör fastställa lönen för försvarsinspektören för hälsa och miljö.

Tillsyns- och kontrollfunktionen bör även fortsättningsvis vara organisatoriskt inordnad i Försvarmakten

Statskontoret delar utredarens bedömning. Statskontoret finner att utredaren noga har övervägt alternativa sätt att organisera tillsynen inom generalläkarens ansvarsområde. Skälen som redovisas mot en förändrad organisering är dock övertygande så vitt vi kan bedöma. Det som skulle kunna vara ett alternativ vore att inrätta en ny från Försvarmakten fristående myndighet för tillsynen inom generalläkarens ansvarsområde. Detta har dock inte ingått i utredarens uppdrag att föreslå.

Tillsynsfunktionen ska framöver benämnas försvarsinspektören för hälsa och miljö

Statskontoret tillstyrker utredarens förslag. Vi delar utredarens synpunkt att benämningen är missvisande och att dagens benämning gör det svårt för utomstående att förstå vad som är funktionens uppdrag. Att en missvisande benämning är väl inarbetad kan inte utgöra ett vägande skäl att behålla den. Statskontoret anser också att utredarens förslag på ny benämning är bra och ger en tydlig bild av tillsynsfunktionens uppdrag.

Tillsynsfunktionen ska tilldelas medel för kostnader för löner och för tillsyns- och kontrollverksamheten i regleringsbrevet för Försvarsmakten

Statskontoret tillstyrker utredarens förslag. Förslaget är ett sätt att stärka tillsynsfunktionens ekonomiska självständighet genom att regeringen ges en mer aktiv roll i beslutet att finansiera tillsynsfunktionens verksamhet än vad som nu är fallet. Den förändring som utredaren föreslår är att tillsynsfunktionen också särskilt ska tilldelas medel för löner. Statskontoret anser, i likhet med utredaren, att det är viktigt att stärka tillsynsfunktionens självständighet i förhållande till Försvarsmakten. Den föreslagna förändringen bidrar till detta.

Regeringen ska fatta beslut om anställning och placering av försvarsinspektören för hälsa och miljö efter ett ordinärt ansökningsförfarande. Nuvarande ordning med nomineringar från Försvarsmaktens sida slopas

Statskontoret tillstyrker utredarens förslag. Utredarens utgångspunkt är här att dagens ordning där den som är föremål för tillsynen (Försvarsmakten) har ett stort inflytande över vem som ska utöva tillsynen är principiellt betänklig. Med en sådan ordning finns, enligt utredaren, en risk för att tillsynsfunktionens trovärdighet kan ifrågasättas.

I likhet med utredaren anser Statskontoret att intresset av att stärka tillsynsfunktionens självständighet i det här fallet väger över intresset av att begränsa regeringens utnämningssmakt till den högsta chefsnivån. Till skillnad från utredaren anser Statskontoret emellertid att tillsynsfunktionens självständighet ytterligare skulle stärkas om regeringen även fastställde lönen för försvarsinspektören för hälsa och miljö. Det skulle i praktiken innebära att försvarsinspektören skulle inräknas i den krets av vissa högre statliga tjänstemän som lyder under det som tidigare benämndes frikretsavtalet.¹

---

¹ Den korrekta benämningen på avtalet är numera *Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner m.m. för vissa högre anställningar m.fl.*

Statskontoret föreslår därför att det blir regeringen, inte Försvarmaktens generaldirektör, som fastställer försvarsinspektörens lön.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och utredare Peter Ehn, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Peter Ehn